

ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИРОБНИЧОГО СЕРЕДОВИЩА ЯК СКЛАДОВА НАУКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ МЕНЕДЖЕРА

Заболотна Т.М., старший викладач кафедри менеджменту в галузях АПК

Праця менеджера за змістом і умовами виконання суттєво відрізняється від праці інших категорій працівників. Вона характеризується підвищеною нервовою напруженістю, іноді недостатньою рухливістю та прискореним темпом життя. На емоційну сферу працівника апарату управління інтенсивно впливає зовнішнє середовище, часто незалежна від нього невпорядкованість режиму роботи, інформаційні перевантаження, потреба в ухвалюванні відповідальних рішень в умовах браку часу і нестачі об'єктивної та достовірної інформації, численні контакти з різними людьми. Крім того, виконуючи будь-яку роботу, керівник зазнає впливу різноманітних факторів виробничого середовища, стан якого впливає на рівень його продуктивності праці, збереження здоров'я та працездатності.

Актуальність питання вдосконалення виробничого середовища обумовлюється тим, що зростання рівня освіти працівників вимагає для них змістовної праці в небезпечних умовах. Тому формування сприятливого виробничого середовища має бути одним з головних завдань апарату управління, невід'ємною частиною державної соціальної та економічної політики, важливою складовою менеджменту персоналу.

Дослідженню проблеми виробничого середовища працівників апарату управління присвячені праці багатьох провідних вчених України: В.В. Юрчишина, В.П. Рябокона, І.Г. Кириленка, А.В. Шегди, Н.І. Єсінової, В.М. Данюка, Ф.І. Хміля, Й.С. Завадського, О.В. Доброзорової, І.В. Осадчук.

Головна діюча особа в сфері праці – людина з її складними психофізіологічними функціями, різноманітними здібностями, що змінюються настроєм, переживаннями і почуттями. Працездатність людини перебуває під впливом різних факторів зовнішнього середовища, які часто бувають несприятливими, різної інтенсивності та тривалості. У процесі праці закономірно змінюється функціональний стан організму людини, у тому числі, і нервової системи. Робота може загартовувати працівника, але може призвести до виснаження в результаті перевтоми. Що стосується конкретних умов діяльності менеджерів, то вони є дуже різними. Їх визначають такі чинники, як масштаби організації; особливості технологічних процесів; рівень управління, до якого належить конкретна посада керівника; місце посади у внутрішньоорганізаційному поділі та кооперуванні праці; фінансові можливості організації тощо.

Сукупність чинників виробничого середовища охоплює розміщення робочих місць, умови праці управлінців, механізацію та автоматизацію управлінської праці. Сучасна наука менеджменту розробила рекомендації щодо організації виробничого середовища, які враховують психофізіологічні особливості людського організму, гігієнічні, ергономічні та естетичні потреби працівників. Вони охоплюють вимоги щодо раціонального планування службових приміщень, розміщення робочих місць через вибір відповідного варіанта. Щодо умов праці управлінців, то вони характеризуються параметрами освітленості, кольору, шуму, температури та вологості в службових приміщеннях.

Необхідною умовою для успішної діяльності працівників менеджменту виступає наявність спеціально обладнаних робочих місць. Завдання раціональної організації робочих місць керівників включає в себе не тільки облаштування їх усім необхідним відповідно до змісту та характеру роботи,

яка виконується, але й раціональне їх розміщення, створення комфортних умов праці. Організація робочого місця, як процес формування виробничого середовища для управлінського працівника, триває обмежений час, після чого робоче місце починає функціонувати на створеній матеріально-технічній базі. Обслуговування робочого місця як процес задоволення його поточних потреб повторюється щоденно, тому воно має бути під постійним контролем з боку керівництва.

Вдосконаленню виробничого середовища сприяє використання в конкурентній боротьбі новітніх технологій, які базуються на досягненнях науково-технічного прогресу. В цьому контексті особливої уваги заслуговують такі складові виробничого середовища, як механізація та автоматизація управлінської праці. Але створити відповідне сучасним вимогам виробниче середовище можуть тільки підготовлені менеджери, які володіють глибокими знаннями у сфері економіки, інформаційних і комп'ютерних технологій, техніки ділового спілкування як з вітчизняними, так і з зарубіжними партнерами.

Вдосконалення виробничого середовища працівників апарату управління сучасних підприємств неможливо без надання повноважень працівникам щодо поліпшення умов праці. Це забезпечить їм право брати участь в обговоренні та затвердженні комплексних планів інженерно-технічних заходів з досягнення встановлених нормативів виробничого середовища, безпеки та гігієни праці; контролювати використання коштів з реалізації цих планів; ставити питання про притягнення до відповідальності посадових осіб за порушення норм з охорони праці тощо.

Отже, проблема формування виробничого середовища працівників апарату управління та його вдосконалення вважаються досить актуальними,

адже створення сприятливих умов праці забезпечує збереження здоров'я управлінських працівників та їх високу працездатність.